

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

доц. Тарасова Т.Б., викл. Пухно С.В. СумДПУ

Вступ України до Болонського процесу та перехід на кредитно – модульну систему викладання потребує вирішення значної кількості різноманітних та різнорівневих завдань: організаційних, фінансових начально – методичних, матеріально – технічних, тощо. Успішне вирішення цих завдань значною мірою залежить від розв'язання психологічних проблем, які є, по-суті, специфічною складовою кожного з них. Таких проблем різного рівня, змісту і складності можна нарахувати значну кількість. Саме тому, постає нагальна потреба створення широкої та дієвої мережі психологічних служб вищих навчальних закладів.

Специфіка сучасного етапу розвитку суспільства висуває все більш високі вимоги до виконання спеціалістами своїх професійних функцій. Так, основними загальними психологічними складниками ефективного переходу навчально – професійної діяльності на рівень практичної професійної (на особистісному рівні) на сьогодні є наступні: наявність системи сформованих мотивів, адекватній реальній професійній діяльності; активність в професійній діяльності; професійна працездатність особистості; професійна компетентність; адекватність професійної самопрезентації особистості. Складність професійної діяльності вчителя обумовлена не лише розширенням діапазону загальної системи знання і методології наукових дисциплін. Практична діяльність учителя будується відповідно до своїх особливих та специфічних законів, оскільки проблеми, з якими

стикається сучасний педагог мають багатосторонній, цілісний і комплексний характер і вимагають для свого вирішення досить складного виду аналітико - синтетичної діяльності. Знання, які отримали випускники педагогічних закладів повинні пройти процес трансформації від понять категоріального апарату до професійного мислення вчителя. Під час розробки системи завдань модульного підсумкового контролю та оцінки знань студентів, потрібно обов'язково враховувати специфіку майбутньої професійної діяльності.

Але ми хочемо виділити лише одну, конкретну та, на наш погляд, суттєву проблему – проблему психологічних вимог до створення методичного апарату для оцінювання знань студентів в умовах модульно – рейтингової системи навчання. Ми переконані, що оцінювання знань студентів потребує врахування суттєвих обставин: вікових особливостей студентів, особливостей мотивації навчання, ставлення до навчального предмету, специфіки змісту предмету, тощо.

Потенційна більшість студентів першого курсу навчання, під час якого відбувається складний процес адаптації до нового складного виду діяльності, - це представники старшого юнацького віку, і психологічні особливості цього періоду, і особливості адаптаційного процесу в цілому, обов'язково потрібно враховувати під час розробки системи контрольних завдань. Також особливу увагу пригортає необхідність врахування психологічних особливостей пізнавальної діяльності студентів, та психології мислення, зокрема. При створенні тестових завдань необхідно враховувати психологічні закономірності пам'яті та мислення.

Розумовий розвиток людини старшого юнацького віку полягає у формуванні індивідуального стилю розумової діяльності. Це певна система психологічних засобів, до

яких посилається людина з метою врівноваження своєї індивідуальності з предметними, зовнішніми умовами діяльності. У пізнавальних процесах подібна система постає як стиль мислення, тобто стійка сукупність варіацій у способах сприймання, запам'ятовування та мислення, за якими стоять свої індивідуальні варіанти роботи з інформацією будь-якого рівня складності. Вказані особливості вимагають врахування цих особливостей, індивідуального підходу викладачів під час безпосередньої роботи з студентами, а також розробки системи перевірки знань. Так, зокрема, при створенні тестових контрольних завдань необхідно чітко розділяти питання суто репродуктивні та такі, що орієнтовані на активізацію мислення. Репродуктивні питання потребують простого відтворення інформації, мислення передбачає використання інформації для вирішення задач. В залежності від виду мислення, активізації якого потребує вирішення завдання, завдання можуть бути побудовані на основі алгоритмічного або евристичного мислення. Алгоритмічне мислення передбачає використання знань для вирішення знайомих завдань, узагальнений засіб вирішення яких відомий студентам. Евристичне мислення має місце тоді, коли людина вирішує суб'єктивно нові завдання, самостійно знаходячи узагальнений засіб розумової діяльності. Відповідно, побудова тестових завдань з врахуванням вказаних особливостей, не лише сприятиме подальшому інтелектуально – пошуковому зростанню молодій людині, але й потенційно сприятиме виникненню у неї потягу до наукової творчості. На сьогодні питання оптимізації наукової творчості студентства, що безпосередньо пов'язане з вдосконаленням системи поза аудиторної самостійної студентської роботи, залишається досить актуальним.